

Državni izpitni center

SPOMLADANSKI IZPITNI ROK

UMETNOSTNA ZGODOVINA

NAVODILA ZA OCENJEVANJE

Sreda, 5. junij 2024

SPLOŠNA MATURA

Moderirana različica

DEL A**Izpitna pola 1****1. naloga: Prepoznavanje obdobja**

Vpr.	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
1.1	2	♦ kretska/minojska kultura ♦ mikenska kultura	

Vpr.	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
1.2	2	♦ prva je brez obzidja, druga obdana z mogočnim obzidjem ♦ v središču prve je veliko dvorišče, središče druge pa je vladarjeva palača	
	2	♦ pomorska trgovska družba ♦ vojaška družba	
	2	♦ prepletenost prostorov, hodnikov, stopnišč okoli osrednjega dvorišča ♦ obzidje iz tako velikanskih kamnitih blokov, ki bi jih po legendi lahko prenašali le velikani Kiklopi	
Skupaj	6		

Vpr.	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
1.3	2	dve od: ♦ ploskovitost ♦ brezprostorskost ♦ motiv s stilizacijo, omejen na najpomembnejši izraz ♦ kombinacija frontalne upodobitve in profila figure ♦ živahna kompozicija ♦ žive barve	

Vpr.	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
1.4	1	♦ del vladarske palače / prestolna dvorana	
	2	dve od: ♦ pravokotni tloris ♦ stebrišče/portik – preddverje/pronaos – glavna dvorana/naos ♦ glavno dvorano v sredini nosijo štiri stebri ♦ v sredini glavne dvorane je ognjišče, ob strani podest za prestol	
	1	♦ grški antični tempelj	
Skupaj	4		

Vpr.	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
1.5	1	♦ posmrtna maska / maska, ki so jo pokojniku položili na obraz	

2. naloga: Rimska antika

Vpr.	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
2.1	1	♦ spominski/slavlilni/triumfalni/Trajanov steber	
	1	ena od: ♦ politični propagandi ♦ slavljenju rimskih vojnih pohodov in cesarja ♦ cesarska grobnica ♦ del okrasja trga ♦ kronika dveh vojnih pohodov v Dakijo	
	1	♦ realistično upodabljanje zgodovinskih dogodkov, z veliko žanrskimi prizori iz življenja vojaškega vsakdanjika in herojskimi prizori bitk	
	1	♦ forum	
Skupaj	4		

Vpr.	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
2.2	1	♦ Emonca / meščana antične Ljubljane	
	1	dve od: ♦ kip je iz brona in pozlačen ♦ kip je v klasični govorniški drži ♦ figura stoji v kontrapostu ♦ kip je bil postavljen na visokem stebru ♦ telo kipa je sestavljeno iz več delov, izdelano je serijsko, glava ima individualne značilnosti ♦ oblečen je v togo, pričeska je iz časa cesarja Trajana	
	1	♦ nekropola	
Skupaj	4		

Vpr.	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
2.3	1	♦ Hadrijan	
	1	ena od: ♦ brado, hotel je prevzeti podobo grških mislecev, ker je bil ljubitelj grške kulture ... ♦ ali pa je imel kozav obraz, kar naj bi prekrival z brado	
Skupaj	2		

Vpr.	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
2.4	2	dve od: ♦ rimska portretna umetnost se je razvila iz etruščanskih pogrebnih slovesnosti ♦ rimsko kiparstvo je najprej obravnavalo samo glavo z vratom ♦ tradicijo so prevzeli po običaju patricijev, ki so doma hranili maske pokojnih, narejene iz voska in potem ulite v mavec ♦ republikanski portret sledi verizmu obraza ali pa se zgleduje po helenističnih zgledih, kar je razvidno iz izraza na obrazu (patos), v času cesarstva je več idealizacije ♦ portreti so realistični (republikanska doba) in idealizirani (avgustejska doba) ♦ šele pozneje, v času dveh velikih cesarjev Trajana in Hadrijana, so se pojavile doprsne	

		skulpture ♦ cesar se je moral pokazati v bojni opremi, zato vladarski portreti izražajo dostojanstvo, odločnost in pogum sposobnega državnika in vojskovodje ♦ portreti cesarjev so bili močno sporočilni in del državne propagande, navadno so predstavljali cesarja kot tistega, ki skrbi za ljudstvo in prinaša dobrobiti na vseh področjih ♦ iz tega je nastala tradicija postavljanja podobe prednikov v atriju rimskih hiš ♦ rimsko portretno kiparstvo je bilo realistično, pomemben pa je bil tudi duhovni, idejni portret oseb (cesarjev, vojskovodij, govornikov)	
--	--	---	--

Vpr.	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
2.5	1	♦ Panteon, Rim	Za dve navedbi 1 točka.
	2	dve od: ♦ združitev vzdolžnega in centralnega tlorisa ♦ kasetirana betonska kupola iz petih vrst betona ♦ poudarjena notranjost svetišča z bogato notranjo opremo, vernik vstopa v svetišče ♦ v portiku uporabljeni monolitni kolosalni stebri iz egipčanskega kamna ♦ masivnost stene v notranjosti, razrahljana z nišami in edikulami ♦ edina svetlobna odprtina okulus na temenu kupole ♦ svetišče vseh božanstev ♦ stavba, narejena iz opeke, kamna in betona	
Skupaj	3		

3. naloga: Srednjeveško slikarstvo in kiparstvo

Vpr.	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
3.1	1	♦ Križani	
	3	tri od: ♦ spotegnjeno/podaljšano telo ♦ poudarjeno trpljenje v izmaličenem telesu ♦ ekspresivnost izraza ♦ bolj naravno padajoča draperija ♦ polikromiranost ♦ križ kot drevo življenja / vejnati križ	
Skupaj	4		

Vpr.	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
3.2	1	♦ žanr	
	2	♦ slika 3.2: Prikazana je bitka pri Hastingsu, tj. bitka med normanskim kraljem Viljemom Osvajalcem in angleškim kraljem Haroldom za nasledstvo. ♦ slika 3.3: V razkošno opremljeni grajski sobi vojvoda Berryjski na dan sv. treh kraljev sprejema plemstvo in duhovščino.	Za vsak opis vsebine z eno povedjo 1 točka.
Skupaj	3		

Vpr.	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
3.3	3	tri od: ♦ na sliki 3.2 so figure ploskovite, neindividualizirane, na sliki 3.3 so plastične, bolj realistične ♦ kolorit je na sliki 3.2 bolj zemeljskih barv, na sliki 3.3 pa so barve žive, nekatere so za tisti čas zelo dragocene (modra) ♦ prostor (interier) je na sliki 3.3 bolj poglobljen kot na sliki 3.2, kjer je le nakazan ♦ figure na sliki 3.2 so toge, statične, na sliki 3.3 se zdijo bolj razgibane ♦ slika 3.2 je vezenina, slika 3.3 je iluminacija na pergamentu; slika 3.2 je večjih mer od slike 3.3	

Vpr.	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
3.4	1	♦ pohod svetih treh kraljev	
	1	ena od: ♦ sokolar ♦ dvorni norček ♦ kuhar ♦ kmetje ♦ romar ♦ potepuh ♦ služabnik	
Skupaj	2		

Vpr.	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
3.5	2	dve od: ♦ Sveta Nedelja prikazuje opravila, ki se ob nedeljah ne smejo opravljati, da ne bi žalili Kristusa. Ta opominjajoča podoba krasi zunanjščino romarske cerkve. ♦ V središču je Kristus Trpin z orodji svojega mučeništva (arma christi). ♦ Okoli Kristusa so v manjših prizorih upodobljena dela, ki nas, če jih opravljamo ob nedeljah, skladno s srednjeveško miselnostjo vodijo v peklensko žrelo.	
	1	♦ Crngrob pri Škofji Loki	
Skupaj	3		

4. naloga: Italijanska renesansa

Vpr.	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
4.1	3	tri od: ♦ obujanje antične arhitekturne teorije in prakse ♦ inovativna raba in predelava klasičnih arhitekturnih členov in dekorativnih prvin ♦ upoštevanje estetskega kanona, ki temelji na uravnoveženosti, preglednosti, jasnosti oblik ♦ uporaba geometrijskih likov in teles ♦ simetrija, harmonija in idealni proporci ♦ zlati rez ♦ idealna sakralna stavba s središčno zasnovo in kupolo	

Vpr.	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
4.2	3	♦ slika 4.2: zadnja večerja ♦ slika 4.3: sveta Ana Samotretja ♦ slika 4.4: sveti pogovor	
	1	ena od: ♦ zadnja večerja: upodobljen je dogodek, ko je Jezus zadnjič večerjal z apostoli, preden je bil izdan in usmrčen ♦ sveta Ana Samotretja: upodobljeni so sveta Ana, Marijina mati, Marija in Jezus ♦ sveti pogovor / sacra conversazione: upodobljena je Marija z Jezusom v naročju, med skupino svetnikov in ob prisotnosti angelov, ki komunicirajo na duhovni ravni	
Skupaj	4		

Vpr.	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
4.3	3	tri od: ♦ trikotniška/piramidalna kompozicija ♦ sfumato: megličasta nežna atmosfera ♦ duhovna razgibanost, čustveni odnos med figurami ♦ krajina/ozadje se zlije z osrednjim motivom ♦ odlično poznavanje anatomije	

Vpr.	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
4.4	2	slika 4.5, dve od: ♦ poudarjena je plastičnost, telesnost ♦ telo je anatomsko pravilno, v pravilnih proporcih ♦ upodobljeno je v naravni velikosti in stoji v kontrapostu, sproščena drža telesa	
	2	slika 4.6, dve od: ♦ telo je vitko, noge so predolge ♦ figura se vrtinči kvišku serpentinasto, je figura serpentinata ♦ eleganca v silueti je namenjena pogledom z vseh strani	
	1	ena od: ♦ Donatello ♦ Giambologna	
Skupaj	5		

5. naloga: Prepoznavanje umetnika

Vpr.	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
5.1	1	♦ Rafael	
	1	♦ visoka renesansa	
	1	ena od: ♦ Urbino ♦ Firence ♦ Rim	
Skupaj	3		

Vpr.	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
5.2	3	tri od: ♦ simetrična kompozicija ♦ piramidalna kompozicija ♦ polne, voluminozne, plastično oblikovane figure ♦ perspektivično pravilno upodobljen prostor ♦ figure pravilno, prepričljivo postavljene v prostor ♦ enakomerna osvetljenost ♦ umirjenost/spokojnost ♦ harmoničnost/skladnost/uravnoteženost	

Vpr.	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
5.3	1	♦ papež (Julij II., Leon X.)	
	1	♦ Michelangelo/Bramante	
Skupaj	2		

Vpr.	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
5.4	1	♦ slika 5.2: tabelno slikarstvo ♦ slika 5.3: stensko slikarstvo	Za obe navedbi 1 točka.

Vpr.	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
5.5	1	♦ Marija z otrokom	

Vpr.	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
5.6	1	♦ Albrecht Dürer	
	1	♦ v Italijo / Beneško republiko / Serenissimo	
	1	ena od: ♦ mogočna polnoplastična telesa, prepričljivo postavljena v prostor ♦ upodobitev oseb, povezanih s krščanstvom	
	2	♦ vsebinska razlika: portret – upodobitev svetih oseb ♦ oblikovna razlika: sedeča figura v dokolenskem izrezu – stoječe celopostavne figure	
Skupaj	5		

Skupno število točk: 60

Izpitna pola 2

1. naloga: Michelangelo Merisi da Caravaggio

Vpr.	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
1.1	2	♦ barok/rimski barok ♦ 17. stol.	
	1	♦ Rim	
Skupaj	3		

Vpr.	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
1.2	2	♦ pomeni svetlo temno, ustvarijo se močni barvni kontrasti ♦ zaradi učinkov svetlobe prizori učinkujejo dramatično	
	2	♦ v sakralnih motivih je uporabil žanr ♦ naslikane osebe so modeli, realne osebe, preprosti ljudje iz ljudstva ♦ uporabljal je močne, čiste intenzivne barve, nanesene z gostimi premazi ♦ njegove upodobitve so realistično prepričljive ♦ uvede naturalizem v detajlih	
Skupaj	4		

Vpr.	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
1.3	3	slika 1.2, tri od: ♦ predstavljen je mitološki motiv Bakhusa/Dioniza ♦ deček s košarico sadja je mladostni Bakhus ♦ je rimski bog vina, simbol omame ♦ erotična konotacija ♦ v ospredju je sadno tihožitje ♦ gnilo jabolko in razpočeno granatno jabolko opozarjata na minljivost življenja – vanitas	
	3	slika 1.3, tri od: ♦ biblijski motiv poklicanje svetega Mateja je predstavljen kot dramatična zgodba ♦ Levi (prvotno ime za Mateja) je pobiralec davkov in s svojimi pomočniki prešteva denar ♦ upodobljen je trenutek, ko Jezus in sveti Peter presenetita osebe za mizo ♦ Levi s prstom kaže nase in se odzove na Jezusov klic ♦ odziv Levija je v kontrastu dveh oseb na levi strani slike, ki Jezusa ne opazita; zato nimata možnosti za večno življenje	
Skupaj	6		

Vpr.	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
1.4	1	♦ Rembrandt	
	1	♦ Holandija/Nizozemska	
Skupaj	2		

2. naloga: Baročna arhitektura

Vpr.	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
2.1	2	♦ protireformacija / verska obnova v katoliški cerkvi ♦ absolutizem / uveljavitev absolutističnih monarhij	

Vpr.	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
2.2	3	tri od: ♦ oval – krog ♦ valujoča stena / konveksno-konkavno gibanje stene – jasen geometrični volumen ♦ razgibanost – umirjenost ♦ razkošnost / kiparsko okrasje – zadržanost / skoraj brez kiparskega okrasja	
	1	♦ Borromini	
Skupaj	4		

Vpr.	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
2.3	1	♦ Academia operosorum / Akademija operozov	
	1	♦ dvoranska cerkev s stranskimi kapelami (in kupolo nad križiščem) / jezuitski tloris	
	1	♦ Il Gesù / ustanovna cerkev jezuitskega reda	
	1	♦ Mestna hiša / Magistrat/Rotovž	
Skupaj	4		

Vpr.	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
2.4	1	♦ Dornava	
	2	dve od: ♦ dvorec z monumentalnim osrednjim delom in dvema stranskima kriloma ♦ med stavbnimi krili reprezentativno dvorišče ♦ na drugi strani strogo urejen park ♦ osno zasnovana celota ♦ povezanost arhitekture in narave (dvorec s parkom) ♦ kiparski okras parka, slikarski okras notranjščine	
	1	♦ Attems	
Skupaj	4		

Vpr.	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
2.5	1	♦ romarski cerkvi	

3. naloga: Impresionizem in postimpresionizem

Vpr.	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
3.1	1	♦ Pariz	
	1	♦ Claude Monet	
	3	tri od: ♦ kompozicija je zasnovana z barvnimi madeži modre, zelene in komplementarnim kontrastom rumene, oranžne ♦ upodobljena je atmosfera prizora: zrak vibrira, nebo je megličasto, luč se razliva po vodni gladini ♦ upodobljen je natanko tisti trenutek, ko je slika nastala ♦ slikarjevo občutenje je izraženo z barvami ♦ slikar se posveča tistemu, kar se spreminja: nebo, odsevi na vodni gladini ♦ na belo podlago so nanese čiste barve ♦ poteze čopiča so hitre, skicozne	
	1	♦ iz modernega mestnega življenja: kavarne, zabavišča, sprehodi, zabave, žanrski prizori mestnega družabnega življenja, flâneur	
Skupaj	6		

Vpr.	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
3.2	1	♦ konec 19., začetek 20. stol.	
	1	♦ Matej Sternen	
Skupaj	2		

Vpr.	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
3.3	2	slika 3.4, dve od: ♦ nanos komplementarnih barv v pikah ♦ upoštevanje spoznanj optike in vidnih zaznav ♦ tehnika je pointilizem ali divizionizem	
	2	slika 3.5, dve od: ♦ raziskuje tridimenzionalni prostor na dvodimenzionalni površini ♦ globino ustvarja z modulacijo barvnih tonov ♦ naravne oblike poenostavi z geometrijskimi liki ♦ vključuje različne poglede na predmete – poliperspektiva	
Skupaj	4		

Vpr.	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
3.4	1	♦ Auguste Rodin	
	2	dve od: ♦ oživil je postopek modeliranja z glino ♦ površina je modelirana s sledovi prstov in orodja ♦ površina kipa ima ekspresiven učinek ♦ tradicionalni motivi so interpretirani na novo, z močnim čustvenim učinkom ♦ non finito	
Skupaj	3		

4. naloga: Umetnost v Jugoslaviji

Vpr.	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
4.1	1	♦ Beograd	

Vpr.	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
4.2	1	♦ ekspresionizem	
	2	dve od: ♦ telesa figur so otipljiva in polnoplastična ♦ konture so jasne in močne ♦ figure imajo hipertrofirane posamezne dele telesa, zaradi oglatih pregibov učinkujejo robato in okorno ♦ obrazi so stilizirani in delno tipizirani, vsi spominjajo na maske ♦ pravila linearne perspektive so zanemarjena oziroma upoštevana le delno, globina se ustvarja po principu vertikalne perspektive ♦ barve so tople in zemeljske	
	1	♦ kmečki žanr / slovensko svatbo / kmečko svatbo	
Skupaj	4		

Vpr.	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
4.3	2	dve od: ♦ abstrahiranje ♦ stilizacija, shematiziranje, deformacija ♦ osvobajanje likovnih elementov	
	1	♦ B modernistična figuralika	
	1	♦ izkustvo 2. svetovne vojne	
Skupaj	4		

Vpr.	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
4.4	1	ena od: ♦ izokefalija ♦ ploskovitost ♦ poudarjena kontura ♦ antične reference	

Vpr.	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
4.5	1	ena od: ♦ Zoran Mušič ♦ Marina Abramović	

Vpr.	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
4.6	2	dve od: ♦ performans ♦ prostorska instalacija ♦ hepening ♦ multimedijška umetnost ♦ videoumetnost	
	1	♦ s totalitarnimi simboli in estetiko	
	1	ena od: ♦ Marina Abramović je v performansu preizkušala meje osebnega prostora in občinstva, ki mu je	

		ponudila različne predmete, ki so jih lahko uporabili v interakciji z umetnico. ♦ Delo problematizira umetniška dela kot lovske trofeje kapitalizma.	
Skupaj	4		

5. naloga: Umetnost 2. polovice 20. stoletja

Vpr.	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
5.1	2	♦ New York ♦ Mnogi umetniki so iz strahu pred nacističnim preganjanjem in vojno pobegnili iz Evrope. / Evropa je bila po drugi vojni povsem opustošena.	

Vpr.	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
5.2	1	♦ sliki 5.1, 5.2	Za obe navedbi 1 točka.
	1	♦ Abstraktni je zato, ker ne upodablja predmetnega sveta, ampak se osredotoča na barvo, linijo in kompozicijo; ekspresionizem pa zato, ker umetniki te smeri skozi umetnost odlikavajo svoje duševno stanje.	
	2	♦ slika 5.2. ♦ umetnik razporeja barvo na sliki na velikih barvnih površinah	
	1	♦ Mark Rothko	
	1	♦ akcijsko slikarstvo / dripping / tehniko stiskanja in kapljanja barv na platno	
Skupaj	6		

Vpr.	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
5.3	2	♦ pop art ♦ Andy Warhol	
	1	♦ tematika te smeri je potrošniška družba in popularna kultura	
	1	♦ Marilyn Monroe, ker je filmska zvezda	
	1	♦ sitotisk	
Skupaj	5		

Vpr.	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
5.4	1	♦ Performans je nastop/predstava/dogodek, ki združuje prvine različnih umetnosti in sodobnih tehnologij.	Za obe navedbi 1 točka.
	1	♦ body art	
Skupaj	2		

Skupno število točk: 60

DEL B**Navodila za ocenjevanje**

Navodila za ocenjevanje so pripravljena v skladu s poglavjem 3.2 »Tipi nalog in ocenjevanje« in z merili ocenjevanja posameznih delov izpita, ki so objavljena v poglavju 3.3.2 v Predmetnem izpitnem katalogu za splošno maturo 2024 – Umetnostna zgodovina.

Elementi ocenjevanja	Merila	Točke	Skupaj
1. podatki o umetniškem delu	za vsako pravilno navedbo: ime umetnika, naslov izbranega umetniškega dela ali ime in kraj, kjer stavba stoji, okviren čas nastanka, tehnika ali material, približna velikost in umestitev v slogovno obdobje	za vsako pravilno navedbo 1 točka	4 točke
2. oblikovna razčlemba	navedena ni nobena od oblikovnih lastnosti umetniškega dela	0 točk	3 točke
	opis motiva ter navedba in opredelitev enega ali dveh elementov oblikovne analize (telesnost, prostor, kompozicija, barve, svetloba, tekstura, ...) izbranega likovnega dela, razčlemba je pomanjkljiva	1–2 točki	
	navedba večine oblikovnih elementov v povezavi s kompozicijskimi lastnostmi in sestavo, jasna opredelitev in povezava s slikovnim gradivom	3 točke	
3. vsebinska razčlemba	navedena ni nobena od vsebinskih lastnosti umetniškega dela	0 točk	3 točke
	opis in prepoznavna ikonografskega motiva, interpretacija je pomanjkljiva in nejasna	1–2 točki	
	natančna opredelitev vsebine upodobljenega dela in njegovega sporočila; interpretacija je jasna, samostojna in smiselna	3 točke	
4. navedba okoliščin nastanka umetnine, umetniški vplivi in pomen za umetnost	naveden ni nobeden od zahtevanih elementov	0 točk	3 točke
	pomanjkljiva navedba okoliščin oziroma vplivov na izbrano umetniško delo; razlaga ni jasna; primerjava je pomanjkljiva in nejasna	1–2 točki	
	celovita navedba okoliščin, smiselno povezano opredeljeni umetnostni vplivi in jasno označen pomen dela za umetnost; interpretacija je smiselna in samostojna; primerjava je celovita in jasna	3 točke	
5. primerjava obeh umetniških del	navedena ni nobena primerjava	0 točk	4 točke
	navedena je ena zahtevana primerjava	1 točka	
	navedeni sta dve zahtevani primerjavi	2 točki	
	navedene so tri zahtevane primerjave	3 točke	
	navedene so štiri zahtevane primerjave	4 točke	
6. opredelitev odnosa do likovnih del	odnos do obeh umetniških del ni naveden	0 točk	2 točki
	zapis odnosa do obeh umetniških del	1 točka	
	smiselna opredelitev odnosa do obeh umetniških del z utemeljitvijo	2 točki	
7. celostni vtis besedila	besedilo ustreza v postavkah od 2 do 5 načrtanemu okviru, vendar ga ne presega	0 točk	1 točka
	besedilo presega v postavkah od 2 do 5 načrtani okvir: je izrazito dobro napisano, koherentno in suvereno, z bogatim splošnim in strokovnim besediščem, z izvirnimi analizami, primerjavami in interpretacijami	1 točka	

Skupno število točk: 20

Izpitna pola 1

6. naloga

EO	Rešitev
1	štiri od: ♦ Miron ♦ Metalec diska (Diskobolos) ♦ ok. 450 pr. n. št./5. stol. pr. n. št. ♦ marmorna rimska kopija po izvirniku iz brona ♦ velikost: 155 cm/kip velikih mer ♦ Museo Nazionale Romano, Rim ♦ klasična starogrška umetnost
2	tri od: ♦ Kip je prostostoječa polna plastika. ♦ Upodobljena je figura v gibanju, ki se pripravlja, da bo vsak hip zagnala disk. ♦ Umetnik je izbral trenutek, v katerem je nazaj iztegnjena roka obstala, zato da bi se bliskovito zavihnil naprej in zalučala disk. Prikazan je trenutek, zamrznjen v času, preden disk odleti iz atletove roke. ♦ V tej drži se stikata konec zamaha in začetek meta. Atlet ima levo nogo, na katero bo prenesel težo, pokrčeno. ♦ Atletovo telo je uvito, roka je dvignjena, vse mišice so napete, vene na roki izstopajoče od telesnega napora. ♦ Atletovo telo je realistično prikazano v trenutku največje zbranosti in telesnega napora, njegov obraz je idealiziran, lasje so kot čelada, oblikovani v enakomeren vzorec pramenov. ♦ Atletovo telo je polnoplastično, anatomsko pravilno. ♦ Kip je mojstrska študija mišične napetosti in gibanja. ♦ Kljub naporu atlet ne izraža nobenih čustev, obraz je brezizrazen, miren. ♦ Kompozicija je serpentinasta, vijačna, prva te vrste, in dinamično obvladuje prostor. ♦ Razmerje proporcev človeškega telesa je bilo določeno z merami, ki se nanašajo na velikost glave proti telesu v razmerju 1 : 7 ali na velikost dlani proti celotni višini telesa 1 : 10. ♦ Grki so bili prepričani, da se je treba izogniti grobostim in nepravilnostim iz narave ter z uravnoteženo simetrijo in pravilnimi razmerji izraziti duševno lepoto – ethos. ♦ Površina kipa je zglajena.
3	tri od: ♦ Upodobljen je gol atlet, delo je akt, idealne postave, z napetimi mišicami. ♦ Metalec diska spada v vrsto upodobitev atletov, kiparske ikonografske teme, ki je bila zelo priljubljena v klasičnem obdobju grške umetnosti. ♦ Metanje diska je bila ena izmed tekmovalnih veščin pentatlona (peteroboja), ki je vključeval skok v daljavo, metanje kopja, metanje diska, tek in rokoborbo. Tekmovanja so se zvrstila v enem dnevu in so bila ena izmed disciplin na olimpijskih igrah. V njih so se pomerili najbolj veščini in najmočnejši atleti, ki so lahko zdržali velik telesni napor. ♦ Urjenje pentatlona je bilo del vojaškega služenja, saj naj bi se z vsako izmed veščin urile vse spretnosti, ki naj bi jih vojščak potreboval v boju. ♦ Atletska telesa pentatloncev so veljala za lepša in skladnejša od teles atletov, ki so se urili samo v eni disciplini. ♦ Najverjetneje je bilo atletovo golo telo posneto po resničnem športniku, zmagovalcu olimpijskih ali kakšnih drugih tekmovanj. Upodobljene like, predvsem mlade moške, so imeli za idealne človeške tipe.
4	tri od: ♦ Med prvimi kiparji, ki so upoštevali grški kanon, je bil Miron iz Eleutere, ki je ustvarjal med letoma 470 in 440 pr. n. št. ter spada ob Polikleju in Fidiji med najznamenitejše kiparje klasične grške antike. ♦ V klasičnem obdobju starogrške umetnosti je bilo človeško telo izhodišče za preučevanje velikostnih odnosov med telesnimi deli, določenih s pravilom, ki mu pravimo kanon. O njem je prvi teoretično razpravljal Poliklej in ga uresničil s svojim Doriforom (Kopjenoscem). ♦ Mironov bronasti izvirnik je izgubljen, vendar ga lahko prepoznamo v več kakor 20 rimskih marmornatih kopijah, ki se med seboj nekoliko razlikujejo. Uporaba brona je omogočila bolj razgibane oblike in obogatila kiparstvo z novimi izraznimi učinki.

	♦ Miron velja za začetnika in velikega mojstra dinamične upodobitve telesa. ♦ Na stotine kipov golih moških atletov, junakov in božanstev je nastalo zato, da bi krasili tempeljske četrti, športne stadione in mestne trge. ♦ Kipar je delal skoraj izključno v bronu in najbolj zaslovel z upodobitvami atletov, med katerimi je rimski zgodovinar Plinij poudaril prav Diskobola kot eno najznamenitejših Mironovih del. ♦ Pri njegovem delu so pisci v antiki občudovali pretehtane proporce in realistični čut. Zapuščina antičnega Rima, ki je bil glavni dedič antične Grčije, je navdahnila humanizem in renesanso v 15. in 16. stoletju. Iz rimskih kopij grških izvirnikov so se učili ter z njimi primerjali svoje delo umetniki visoke renesanse (Michelangelo) in manierizma (Giambologna). Dinamična upodobitev, poseganje v prostor in ulovljeni trenutek so značilnosti enega največjih baročnih kiparjev, Gianlorenza Berninija. Arheološka izkopavanja ob koncu 18. in v 19. stoletju so pripomogla k novim razlagam in pogledom na grško umetnost v neoklasicizmu (Antonio Canova). ♦ Tip atletske razvitega idealnega moškega je bil priljubljen na propagandnih plakatih v času nacizma.
5	štiri od: ♦ Obe deli sta polnoplastični, samostojni obli plastiki, namenjeni pogledu z vseh strani. ♦ Obe deli sta velikih mer: Metalec diska in Strgalec sta v naravni velikosti. ♦ Telesi obeh atletov sta anatomsko pravilni, herojski, vitalni, skladni, s poudarkom na anatomiji. ♦ Metalec diska aktivno posega v prostor, je razgiban in dinamičen, ima napeto telo, Strgalčevo telo je bolj ohlapno, upodobljen je v kontrapostu, sproščeni drži telesa, teža je na eni nogi. ♦ Obraza obeh atletov sta lepa: Diskobolosov je idealiziran in ima delno portretne značilnosti, Apoksiomnov obraz je breizrazen, idealiziran. ♦ Telesi obeh atletov sta idealizirani, oblikovani po grškem lepotnem kanonu. Telo metalca diska je v proporcijah 1 : 7, strgalca pa v proporcijah 1 : 8. ♦ Metalec diska in Strgalec sta akta. Fizična lepota telesa je odraz notranje lepote, ethosa. ♦ Obe umetnini upodabljata športnika, atleta. ♦ Metalec diska je upodobljen v zamrznjenem trenutku, tik preden bo odvrnil disk, Strgalec je upodobljen v dejanju strganja nečistoče po športni aktivnosti. ♦ Obe deli sta marmorni rimski kopiji, nastali po bronastih originalih.
6	♦ Kandidat primerjalno opredeli svoj osebni odnos do likovnih del iz naloge z utemeljitvijo.
7	♦ Kandidat lahko pridobi dodatno točko za celostni vtis besedila.

7. naloga

EO	Rešitev
1	štiri od: ♦ romarska cerkev na Ptujski Gori/bazilika Marije Zavetnice ali Nova Štifa, Ptujška Gora ♦ 1398–1420/začetek 15. stol./okoli leta 1400 ♦ stavba velikih dimenzij ♦ kamen/peščenjak ♦ gotika/pozna gotika/mednarodni mehki slog
2	tri od: ♦ Stavba ima longitudinalni, triladijski tloris s stopnjevanim korom. Glavna ladja je za eno obočno polo daljša od stranskih. ♦ Gre za tip stopnjevane dvoranske cerkve. ♦ Mogočen dvoranasti notranji prostor, predeljen s 4 pari snopastih stebrov, je triladijska struktura z nekoliko višjo in širšo osrednjo ladjo (t. i. stopnjevana cerkev). ♦ V notranjosti je vidna tendenca gotske arhitekture po poenotenju prostora z odpravo razlike med višino glavne in stranskih ladij (princip stopnjevane cerkve, povezovanje prostorskih enot v enovit prostor, ki se kaže v dvoranskih cerkvah). ♦ Veliko stavbno gmoto z nizkim oktagonalnim zvonikom nad pročeljem razgiba vertikalna rast trikrat stopnjevanih opornikov na zunanjsčini ladje in tristranih vzhodnih zaključkov. ♦ Stene se odpirajo z visokimi šilasto zaključenimi okni (v = 9 m) z variacijami bogatega krogovičja (tri- in štirilistni, ribji mehur). ♦ Bogato kamnoseško obdelan je tudi glavni šilasti portal s profiliranim ostenjem in bogato oblikovanim stebrom na sredini.

	♦ Stavbo sta nekoč krasila vhodna dvonadstropna lopa z baldahinom in mnogo višji zvonik, ki se je po požaru po udaru strele podrl. ♦ V glavni ladji je dvojnoparalelni, v stranskih ladjah pa križnorebrasti obok. Ladje se iztekajo v večjo srednjo (z obočno zvezdo) in manjši stranski apsidi. ♦ Celoto pomembno dopolnjujejo kiparsko okrasje, konzole, sklepniki z grbi, kapiteli, stenske niše in sedilije. Izstopa baldahinski Celjski oltar. Nekoč je stal sredi cerkve, zdaj je pod obokom južne apsida. ♦ Najznamenitejša plastika je milostni relief Marije s plaščem, pod katerim je zbranih 80 oseb posvetnega in cerkvenega stanu; sprva je bil postavljen v timpanonu glavnega portala, zdaj pa je umeščen v baročni veliki oltar. ♦ Pomembni so še: kip sv. Jakoba in reliefi Marijina smrt, Poklon kraljev in Angeli z grbi. Lahko opredelimo, da je kipe ustvarila Ptujskogorska kiparska delavnica. ♦ Kiparstvo in slikarstvo ima slogovne značilnosti mednarodnega mehkega sloga: mehko gubana draperija, sloke, elegantne figure, S-linija, gotski kontrapost, motiv koraka, lepotnih obrazov (nasmešek, mandljaste oči, rdeča ličeca, modne pričeske, elegantna drža ...).
3	tri od: ♦ Cerkev je Marijina romarska cerkev. To pomeni, da je množično obiskana na Marijine praznike. V njej se verniki Mariji priporočajo in jo prosijo za pomoč. ♦ Gotska cerkev simbolizira zemeljsko predstavo o nebeškem mestu Jeruzalemu. To podpirajo okrasje rastlinskih oblik, ki spominja na raj, in vitrajna okna, ki obarvajo svetlobo in dajejo z barvnimi lisami v prostoru občutek, da je stavba zgrajena iz poldragega in dragega kamenja. ♦ Pomembno vlogo ima v simboliki svetloba, ki s teološkimi razlagami po sirijskih mistikih in z interpretacijo opata Sugerja ponazarja Boga. Zato je gotski prostor še posebno izdatno osvetljen v najsvetejšem, kornem delu z velikimi okni. ♦ Gotska umetnost se je v tem času poskušala približati verniku in postati bolj priljudna, kar se je kazalo v poenotenju prostora pod skupnim baldahinom za vse vernike. ♦ Tudi lepota mednarodnega mehkega sloga, v katerem je izdelano okrasje, je vernika pritegnila s tem, da mu je ugajala.
4	tri od: ♦ Cerkev je nastala kot zaobljubna ustanova (ex voto) štajerskih plemičev, Ptujskih, pa tudi grofov Celjskih, kot zahvala za srečno vrnitev iz bitke pri Nikopolju v Bolgariji, tragičnega poraza krščanske vojske v bitki proti Osmanom. ♦ Cerkev se je kmalu uveljavila kot eno izmed romarskih središč v širšem prostoru Štajerske, namenjena človeku, ki išče uteho in zaslombo pri Mariji, materi vseh, in pri priprošnjikih. ♦ O tem priča ikonografija kiparskega okrasja: Marija Zavetnica s plaščem, Sočutna, Kristus z orodjem mučeništva in svetniki, ki predstavljajo milostne podobe, vzbujajo sočutje in kažejo na dobra dejanja. ♦ Spomenik kaže na naše kulturne vezi s srednjeevropskim prostorom, saj je cerkev gradila stavbarska delavnica iz kroga delavnice Petra Parlerja, drugega stavbenika katedrale v Pragi, kar naš prostor povezuje z večjimi sočasnimi umetnostnimi središči, kakršni sta Praga in Dunaj. ♦ Že pred to cerkvijo so pri nas sodelovali pri zidavi cerkve na Hajdini. ♦ Je značilna umetnina mednarodnega gotskega sloga in najlepši gotski arhitekturni spomenik na Slovenskem, pa tudi eden redkih celostno ohranjenih spomenikov srednjeveške umetnosti. ♦ To je velikopotezen projekt, ki ga je uresničilo plemstvo. Njegova finančna moč je zagotavljala hitro gradnjo ter kakovostno gradbeno, kiparsko in slikarsko delavnico. Zato se kažejo v stavbi tehnične novosti (shema obokanja) in sodobne arhitekturne težnje po ustvarjanju dvoranskega prostora. ♦ Cerkev na Ptujski Gori je najstarejša stavba pri nas s tako zasnovanim prostorom, to je zgled za gradnjo cerkva na Gorenjskem (na primer cerkve sv. Kancijana v Kranju). ♦ Cerkev je še danes pomemben romarski cilj in duhovno središče. Relief Marije Zavetnice s plaščem je ena najbolj priljubljenih nabožnih podob na Slovenskem.
5	štiri od: ♦ Prvo delo je sakralna stavba, katoliška cerkev, drugo delo je profana stavba, manjša mestna palača. ♦ V prvi stavbi se ljudje zbirajo k molitvi in češčenju Marije, druga je namenjena bivanju bogate patricijske družine. ♦ Prva stavba je nastala kot vez med človekom in božanskim, v zahvalo po srečni vrnitvi iz boja, druga pa v času širjenja mesta Pirana zunaj starejšega mestnega obzidja.

	♦ Obe deli sta nastali v 15. stol. in sta iz obdobja gotike. Vendar pripadata povsem različnemu kulturnemu okolju, prvo delo je nastalo pod vplivom srednjeveške/parlerjanske gotike, drugo pa pod vplivom beneške gotike (gotico fiorito). ♦ Tloris prve stavbe je enoten, sestavljen je iz triladijskega glavnega dela in tridelnega zaključka, druga stavba pa je v tlorisu kubusno zasnovana in danes zaključuje venec stavb okrog notranjega mandrača, današnjega Tartinijevega trga. ♦ Prva stavba predstavlja stopnjevani dvoranski cerkveni prostor, z rahlim zamikom v širini in višini stranskih ladij v odnosu do glavne ladje, druga stavba ima poudarjeno osrednje prvo nadstropje/piano nobile, ki je najbolj reprezentativno tudi z arhitekturnim okrasjem. ♦ Fasada je na prvem delu dokaj preprosta, saj je bila poškodovana, na drugem delu pa je bolj bogato oblikovana, predvsem s kamnoseškimi dekorativnimi okvirji oken in balkona. ♦ Fasada prvega dela je členjena z visokimi okni in stopnjevanimi zunanjimi oporniki, profiliranimi portali, fasado drugega dela pa členijo trifora, monofore, zoborez, balkon ... ♦ Prva stavba je z visokimi okni predrta v ladji in prezbiteriju, druga pa na fasadi v treh nizih. ♦ Na obeh stavbah se pojavljajo okensko krogovičje in šilasta okna, ki pa so na drugi stavbi v obliki oslovskega sedla. ♦ Z obema stavbama sta povezani legendi o nastanku stavb, za Ptujsko Goro o slepi vurburški deklici, ki je spregledala, in v Piranu legenda s piransko mladenko, ki je bila zaljubljena v beneškega trgovca ...
6	♦ Kandidat primerjalno opredeli svoj osebni odnos do likovnih del iz naloge z utemeljitvijo.
7	♦ Kandidat lahko pri dobi dodatno točko za celostni vtis besedila.

8. naloga

EO	Rešitev
1	štiri od: ♦ Michelangelo Buonarroti (1475–1564) ♦ vzhodna/oltarna stena Sikstinske kapele: Poslednja sodba ♦ 1536–1541 ♦ delo velikih/monumentalnih mer/13,7 x 12,2 m ♦ freska ♦ Sikstinska kapela, Vatikan, Rim ♦ pozna renesansa
2	tri od: ♦ V Poslednji sodbi je kompozicija zgoščena in manj pregledna, saj je sestavljena iz prepletene množice okoli 400 figur. ♦ Prizor na oltarni steni je naslikan skoraj 30 let pozneje v temnejših tonih, ki odsevajo spremenjeno razpoloženje in mračnejšo vizijo. ♦ Fresko lahko razdelimo v štiri vodoravne figurane pasove, ki se delijo na levo in desno polovico. Leva polovica (to so figure na Kristusovi desnici) je namenjena vstajanju mrtvih iz groba, ki se vzpenjajo v nebesa, desna pa pogubljenim, ki omahujejo v pekel. ♦ V sredini je skupina angelov brez kril s trobentami in knjigo razodetja, ki napoveduje sodbo, nad njo pa je osrednja skupina Kristusa in Marije s svetniki, apostoli, mučenci in drugimi nebeščani. ♦ Figure tu so izjemno, pretirano mišičaste in ne izražajo več neoplatonističnega čaščenja telesa, kot ga je opaziti v številnih likih na stropu. ♦ Celota deluje dramatično, v tem delu prevladujejo manj idealne in bolj človeško izrazne ter s telesnimi nepopolnostmi zaznamovane figure, ki so včasih celo groteskne.
3	tri od: ♦ To je prizor iz Apokalipse, ki opisuje Kristusov drugi prihod na zemljo. Poslednja sodba pa je temačna vizija konca sveta. ♦ Vsi povzdignjeni in prekleti so prepleteni v človeški gmoti, ki prosi za milost razjarjenega Boga. ♦ Na oblaku pod Kristusom sedi Jernej s človeško kožo v rokah, da bi pokazal, kako je bil mučen (odrl so mu kožo). Obraz na odrti koži pa ni svetnikov, temveč Michelangelov. Tu so še drugi apostoli in svetniki, nekateri prepoznavni po svojih atributih, npr. Peter s ključi, Janez Krstnik z ovčjim krznom, Lovrenc z rešetko, Katarina s kolesom, Sebastijan s puščicami itn. ♦ Človeške duše spodaj ponovno vstajajo in se spreminjajo v svoje prvotno človeško stanje. V

	spodnjem delu je gruča angelov s trombami, ki napovedujejo poslednjo sodbo. ♦ V sredini freske je Kristus kot sodnik z Marijo, ki je umaknila pogled in sodbo v celoti prepustila sinu. Kristus deluje jezno in neprizanesljivo. ♦ Novost je upodobitev pekla, saj ga Michelangelo ne konkretizira kot žrelo pošasti Leviatana, ki ponazarja vrata pekla. Podobo pekla povzame po Dantejevi Božanski komediji in vanjo vključi dva mitološka junaka, ki ju omenja pesnik: Harona, brodnika v svet mrtvih, in Minosa, sodnika v podzemlju, ovitega s kačo. ♦ Na vrhu freske, v poljih dveh lunet, sta skupini angelov, ki nosita orodja Kristusovega mučeništva. ♦ Osrednji lik je mladi Kristus sodnik, ki v dejavnem položaju, v hoji, razporeja like okoli sebe v izvoljene in pogubljene, tako da njegova desnica povzdiguje blažene, levica pa zavrača preklete grešnike. Njegov zasuk poudarja krožno gibanje celotne poslikave v smeri urinega kazalca.
4	tri od: ♦ Sikstinska kapela je pomemben prostor Apostolske palače, kjer potekajo papeške konklave. Na kraju srednjeveške dvorne kapele jo je dal leta 1477 na novo postaviti papež Sikst IV. Po njem je tudi dobila ime. Njena prostorska razmerja so bila vzeta po jeruzalemskem templju, ki so ga leta 70 uničili Rimljani. Papež Sikst IV. je že v drugi polovici 15. stoletja dal poslikati vzdolžne stene zgodnjerenesanim umetnikom. ♦ Njegov nečak, papež Julij II., je dal obok poslikati mlademu Michelangelu. Ta je nalogo nerad sprejel, saj se je do takrat ukvarjal predvsem s kiparstvom in je moral opustiti kiparska dela na prej naročeni grobnici Julija II. ♦ Michelangelo je osrednja umetniška osebnost 16. stoletja. Njegova dela predstavljajo ideal visoke renesanse, pa tudi njeno krizo in zaton, ki odseva v pozni renesansi. Rim velja za največje umetnostno središče v prvi polovici 16. stoletja. Novost, ki jo je Michelangelo uveljavil v umetnosti, je upodabljanje človeškega telesa v skladu z antičnim lepotnim idealom, vendar prežetega z renesančno čutnostjo in psihološko poglobljenostjo značajev. V izraz figur je prenesel potezo iz svojega kiparstva, ki so ji sodobniki rekli <i>terribilità</i> (strašnost, grozovitost), to je, da figure s svojo silovitostjo, močjo volje in jezo v gledalcu vzbujajo strahospoštovanje. ♦ Leta 1535 je papež Pavel III. ponovno povabil Michelangela k poslikavi kapele – tokrat je želel poslikavo stene za oltarjem. ♦ Medtem ko je nastajala freska Poslednje sodbe, je Evropa doživljala duhovno in politično krizo reformacije. Rim so še pretresali spomini na opustošenje, ki ga je povzročila vojska cesarja Karla V. leta 1527 (<i>sacco di Roma</i>). Tudi pri Michelangelu se je spremenilo slikarsko razpoloženje. Njegova Poslednja sodba je videnje temačnega konca sveta. ♦ Na pretirano mišičasta telesa in dramatičnost v Poslednji sodbi sta vplivali odkritje antičnih kipov: Belvederskega torza in Laokoontove skupine. ♦ Papeža je freska Poslednje sodbe globoko pretresla, saj je ob razkritju freske prestrašeno zavpil: »Gospod, ne obračajte mojih grehov zoper mene!« in pokleknil pred njo. ♦ Ker se je papeževemu komorniku da Ceseni zdelo, da freska izraža preveč golote za tako svet kraj, ga je Michelangelo portretiral kot kralja Minosa v peklju. Njegovim očitkom na temo golote pa je prisluhnil naslednji papež, ki je ukazal slikarju D. da Volterri, da figure obleče. Zato si je omenjeni slikar prislužil vzdevek Krojač. ♦ Michelangelovo slikarstvo je močno vplivalo na slikarstvo pozne renesanse in baroka, saj je v umetnost vpeljal junaške like in močna mišičasta telesa v razgibanih pozah. ♦ Kipar Auguste Rodin je svojega Misleca izoblikoval po zgledu lika preklete duše v Poslednji sodbi. ♦ Poslikava Poslednje sodbe je kot poslikava oboka zasijala v čistih barvah leta 1994, ko so bili zaključeni dolgotrajni restavratorski postopki.
5	štiri od: ♦ Obe sliki sta nastali v renesansi: prvo v visoki, drugo v pozni renesansi. ♦ Prvo delo je freska, drugo lesorez (grafika). ♦ Razlikujeta se tudi v velikosti, saj je freska monumentalna umetnina, lesorez pa je manjšega formata. ♦ Prvo delo je barvito, drugo je črno-belo. ♦ Figure na obeh delih so anatomsko pravilne, polnoplastične, razgibane in realistične. Pri freski je polnoplastičnost teles dosežena z barvno modulacijo, pri lesorezu pa s senčenjem. Figure na lesorezu imajo izrazitejša obrisne linije kot na freski. ♦ Obe kompoziciji sta glede na gibanje dinamični, dramatični. ♦ Obe deli prikazujeta sakralno vsebino – svetopisemsko motiviko.

	♦ Obe umetnini prikazujeta apokalipso, konec sveta, kot ga je v Razodetju v Svetem pismu Nove zaveze opisal sv. Janez Evangelist. Michelangelo se je osredotočil na poslednjo sodbo, drugi Jezusov prihod na svet, Dürer pa ga je upodobil v podobi štirih jezdecev, ki sejejo smrt: Kuga, Lakota, Vojna in Smrt. ♦ Z obema umetninama sta umetnika zelo zaslovela, na nastanek obeh so vplivale tedanje politične razmere v Evropi. Dürerjevo delo je bilo večkrat odtisnjeno, Michelangelo pa je s fresko okrasil znameniti sakralni prostor.
6	♦ Kandidat primerjalno opredeli svoj osebni odnos do likovnih del iz naloge z utemeljitvijo.
7	♦ Kandidat lahko pri dobi dodatno točko za celostni vtis besedila.

Izpitna pola 2

6. naloga

EO	Rešitev
1	štiri od: ♦ Gian Lorenzo Bernini ♦ Zamaknjenje sv. Terezije ♦ 1647–1652/sredina 17. stol. ♦ bel marmor, pisan marmor, pozlačen les, štuk ♦ klesanje ♦ višina osrednje kiparske skupine 150 cm/monumentalno delo/delo velikih mer ♦ kapela družine Cornaro, cerkev Santa Maria della Vittoria, Rim ♦ visoki barok
2	tri od: ♦ Kiparska skupina je del celostne zasnove kapele, ki vsebuje oblikovanje arhitekture, kiparstva, slikarstva in svetlobe, pri čemer se te zvrsti prepletajo. ♦ Kapela je zasnovana kot gledališki prostor, pri čemer je obravnavana skupina na sceni/odru nad oltarjem, gledalci pa so pripadniki družine Cornaro, ki so upodobljeni v reliefu na podolžnih stenah, kot da bi sedeli v gledaliških ložah. Okvir odra je oblikovan kot oltarna arhitektura. ♦ Obravnavana skulptura kaže sv. Terezijo med njenim zamaknjenjem/videnjem, ko ji angel meri s puščico v srce. Terezija je upodobljena v napol ležečem položaju na oblakih, oblosti njenega telesa pod zelo močno nagubano obleko ni čutiti. Obraz s skoraj zaprtimi očmi ima uprt v nebo. Konture so prekinjene, saj bogato nagubana draperija v povezavi s svetlobo ustvarja stalno spreminjajoče se obrisne linije. ♦ Telo angela je bolj plastično oblikovano. Njegova draperija, ki mu razkriva obe roki in desno ramo, je nadrobneje nagubana. Smehljajoči se angel z desnico drži puščico, z očmi pa se ozira v svetnico. ♦ Kompozicija je diagonalna. Prvo diagonalo tvorita potek angelovih rok in puščica, drugo pa potek Terezijinega telesa. Diagonali se sekata na mestu Terezijinega srca. Obe figuri sta zelo razgibani in v obrazih je čutiti patos (Terezija) in srečo (angel). ♦ Prostor je ustvarjen s tričetrtinskimi zasuki in prekrivanjem teles. ♦ Kiparska skupina je izklesana iz belega marmorja, ki je zloščen do sijaja. Zato je v močnem kontrastu z oblaki, ki imajo hrapavo površino. Tako se kiparska skupina še bolj izrazi, saj so drugi deli kapele iz pisanih vrst marmorja. ♦ Prav tako na beli marmor bolje učinkuje svetloba, ki je bistveni del celote. Kiparska skupina je osvetljena od strani in od zgoraj (upoštevati je treba še svetlobo, ki prihaja iz ladje, in svetlobo, ki so jo včasih dajale sveče); nanjo pada naravna svetloba skozi okna, ki pa se glede na vreme ves čas spreminja. Potek svetlobe je poudarjen z zlatimi žarki, ki padajo od zgoraj navzdol za skupino. ♦ Bogato nagubana draperija in svetloba ustvarjata močne kontraste svetlobe in sence.
3	tri od: ♦ Motiv je nabožen in izhaja iz krščanske mistike. ♦ Španska mističarka in redovnica Terezija Avilska (1515–1582), ki je bila reformatorka karmeličanskega reda, je v svojem delu med drugim opisala tudi mistično izkušnjo. Videla naj bi bila svetlobo, iz katere se je utelesil angel, ki jo je nekajkrat zabodel v srce z gorečo puščico. Pri tem ji je zadal ostro bolečino, v kateri je nemočno otrpnila, hkrati pa je začutila gorečo božjo ljubezen. ♦ Bernini je upodobil najbolj dramatičen trenutek, ob katerem je Terezija videti res povsem nemočna in prevzeta. ♦ Dogodek je upodobljen zelo čutno, saj vsebuje nekatere erotične poudarke. ♦ Leta 1622 je bila Terezija Avilska razglašena za svetnico. Priljubljeni svetniki v poreformacijskem obdobju niso bili več mučenci ali reveži, ampak tisti, ki so pot do Boga iskali s poglobljeno osebno duhovno izkušnjo in misijonarskim delom, na primer sv. Ignacij Lojolski in sv. Frančišek Ksaverij. ♦ Na tleh kapele sta v tehniki inkrustacije prikazana okostnjaka kot opomin na minljivost in smrt.

4	tri od: ♦ Na reformacijo se je Cerkev odzvala tako, da je poskušala čim več ljudi pridobiti za katoliško vero. Ob tem jim je bila najpomembnejša izobrazba duhovnikov, za protireformacijsko dejavnost so pridobili številne redove ter škofo in posvetne voditelje (plemiče, vladarske družine). ♦ Na tridentinskem koncilu (1545–1564), ki je začrtal smernice protireformacije, so bila med drugim določena tudi pravila, kakšna sme biti sakralna umetnost. ♦ Protireformacijska umetnost je morala v vernikih poglobljati vero in kazati njeno moč, nagovarjati pa je morala vse čute in v ljudeh buditi domišljijo. Zato so bile upodobitve sakralne umetnosti zelo razgibane, dramatične, živih barv, kazale pa so najbolj dramatične trenutke iz življenja svetnikov ali njihovo poveličanje. ♦ Ignacij Lojolski je avtor Duhovnih vaj, meditacijske tehnike, ki temelji na prepričanju, da si mora tisti, ki meditira, z vsem svojim telesom in vsemi čuti v svoji domišljiji predstavljati temo, o kateri meditira. Ta povezava med slikovno predstavo in duhovno poglobljenostjo je temelj za pomembnost sakralne podobe pri posredovanju v jezuitskih in nasploh protireformacijskih dušnopastirskih prijemih. ♦ Upodobitve svetnikov so vernike predvsem napeljevale k temu, da bi v življenju sledili svetnikom. ♦ Ureditev kapele je naročil beneški kardinal Federico Cornaro in je v njej tudi pokopan. ♦ Baročne značilnosti, kot so dramatika, slikovitost, razgibanost, patos, se zelo dobro udejanjajo v delih Giana Lorenza Berninija. Z oblikovanjem kapele se je ponovno uveljavil kot vodilni umetnik na papeškem dvoru, saj so morali predtem zaradi statične napake podreti zvonika cerkve sv. Petra, ki ju je projektiral. ♦ Bernini je označil Zamaknenje sv. Terezije kot svoje »najmanj slabo delo«. ♦ Berninijeva dela so bila vzor številnim umetnikom še globoko v 18. stoletju (številni posnetki njegovega Vodnjaka štirih rek v celotni katoliški Evropi). Zamaknenje sv. Terezije je zaradi erotičnih poudarkov doživelo več psihoanalitičnih razlag.
5	štiri od: ♦ Obe umetnini sta kiparski deli. Na prvi sliki imamo kiparsko skupino, ki je del celostne zasnove kapele, saj vsebuje oblikovanje arhitekture, kiparstva, slikarstva in svetlobe, pri čemer se te zvrsti prepletajo. Na drugi sliki pa je umetnina obla plastika, razstavljena v muzeju – lahko si jo ogledamo z vseh strani. ♦ Prvo delo je iz belega in pisanega marmorja, pozlačenega lesa in štuka, drugo je enobarvno, iz brona. ♦ Prvo delo je monumentalnih dimenzij, drugo je manjše velikosti. ♦ Prvo delo je nastalo s klesanjem, drugo z vlivanjem. ♦ Kiparska skupina na prvi sliki je del zasnove kapele, ki spominja na gledališče – osrednja lika, svetnica in angel, sta v zanosu na odru nad oltarjem, njuni gledalci pa so portretirani člani družine naročnika. Pri drugi skupini pa sta otroški telesi prikazani med igro, poenostavljeno, detajli, npr. čustva, so opuščeni. ♦ Prostor na prvi sliki je ustvarjen s tričetrtinskimi zasuki in prekrivanjem teles, na drugi sliki prostora ni opaziti. ♦ Figure v obeh delih so plastično oblikovane in razgibane, a so v prvem delu bolj dinamično zasukane, izražajo patos, so bolj dramatično prikazane kot v delu na drugi sliki, kjer sta otroka videti razgibana, a njune realne oblike prehajajo v abstrahirane. ♦ Berninijevi osrednji figuri sta anatomsko pravilni in zelo čutni, česar pri figurah v delu na drugi sliki ni opaziti – otroški telesi imata spotegnjene proporce, njune kretnje izražajo vrsto igre, slepe miši. ♦ Figuri v delu na drugi sliki nista tako izrazito individualizirani, kot sta v delu na prvi sliki (otroka sta stilizirana). ♦ Na obeh kiparskih delih je kompozicija razgibana, vključuje gledalca. Za obe deli je v ospredju izrazito oseben likovni izraz, ki ga oblikuje vsak posamezen avtor. ♦ Kiparska skupina na prvi sliki je izklesana iz belega marmorja, ki je zloščen do sijaja. Zato je v močnem kontrastu z oblaki, ki imajo hrapavo površino. V nasprotju s skupino na prvi sliki na drugi sliki ni mogoče opaziti tako kontrastnih zloščenih in hrapavih površin, površina je bolj ekspresivno razgibana.

	♦ Kiparsko delo na prvi sliki prikazuje nabožni motiv, saj upodablja svete osebe, umetnina na drugi sliki pa je žanrski motiv, prikazuje dva otroka med igro. ♦ Na prvi sliki sta sveti osebi oblečeni, bogato nagubana draperija in svetloba ustvarjata intenzivne kontraste svetlobe in sence in spreminjajoče se obrisne linije, na sliki 6.2 sta otroka akta.
6	♦ Kandidat primerjalno opredeli svoj osebni odnos do likovnih del iz naloge z utemeljitvijo.
7	♦ Kandidat lahko pridobi dodatno točko za celostni vtis besedila.

7. naloga

EO	Rešitev
1	štiri od: ♦ Gustave Courbet (1819–1877) ♦ Pogreb v Ornansu ♦ 1849–1850, sredina 19. stol. ♦ olje na platnu ♦ 315 x 668 cm, slika velikih mer ♦ Musée d'Orsay, Pariz ♦ realizem
2	tri od: ♦ Kompozicija je vodoravna ali horizontalna, učinkuje statično in zaradi formata monumentalno. ♦ Izjemno velik format slike, ki ponuja panoramski pogled, na katerem se zvrsti v valujočem nizu množica ljudi v naravni velikosti. ♦ Križ, ki ga drži v roki eden izmed ministrantov, v kompoziciji začrta zlati rez. ♦ Gore v ozadju so kot kulisa in prostora ne poglobljajo, temveč ga zamejujejo. Zakonitosti linearne perspektive se zanemarjajo. ♦ Svetloba je enakomerna in zamolkla. Deževno nebo še poudarja turobnost prizora, samo delno se zadaj na zastrtem horizontu vidi košček svetlobe neba. ♦ V pokončni delitvi planov prevladuje izmenjava črnih in belih tonov v kontrastu s sivino neba, rjavo zemljo in zelenilom trave na tleh. Variacije prevladujočih barvnih vrednosti od temno zelenih do ugaslo sivih prispevajo k tonski resnobi kompozicije in dogodka. Barvno monotonost prekine nekaj akcentov rdeče barve. ♦ Figure so naslikane neprizanesljivo realistično, v naravni velikosti, brez kakršnekoli idealizacije. Naslikanih je približno 40 figur. ♦ Liki so zadržani, nepremični, brez kretenj in z zamrznjenim izrazom na obrazu. Skupine likov gledajo v različne smeri. Med figurami ni posebne povezave, vsaka zase je zatopljena v svoj notranji svet. ♦ Kompozicija nima nobenega trdnega središča, saj se enakomerna razporeditev figur v vodoravnem pasu spreminja v zamrznjen friz.
3	tri od: ♦ Motiv je žanr, ki je zasnovan na formatu pompoznega historičnega slikarstva, ki se odvija v ruralnem okolju. ♦ Courbet je postavil prizor na pokopališče v svojem rojstnem kraju Ornansu. Najverjetneje se nanaša na pogreb njegovega starega strica. Delo je naslovil z dolgim in zapletenim imenom <i>Slikovni prikaz človeških postav: zgodovinsko poročilo o pogrebu v Ornansu</i>. ♦ V delo so vključeni stvarni portreti slikarjevih sorodnikov in znancev, sokrajanov. ♦ Med pogrebci prepoznamo župnika, ki ga spremljata dva ministranta, med njimi so še župan, sodnik, grobar, žalujoče ženske, dostojanstvenika v rdečem, otroci, razvrščeni ob odprtini groba, tik preden krsto položijo v jamo. Nekateri so osredotočeni na žalovanje, nekateri opravljajo svojo nalogo, nekateri so raztreseni. ♦ Posebno vlogo ima upodobitev psa, ki se je navidezno naključno pridružil skupini pogrebcev. ♦ Ob grobu so združeni in izenačeni podeželski vplivneži ter bogati kmetje in njihovi dninarji z družinami, stari, mladi, ne glede na družbeni položaj in leta, zato da se zadnjič poslovijo od enega izmed članov svoje skupnosti. ♦ V delu je edina aluzija na transcendenco razpelo, ki ga nosi eden izmed ministrantov. ♦ Zevajoče ustje groba z lobanjo na njegovem robu, klečečim grobarjem in razpelom priključijo temo memento mori.

4	tri od: ♦ Slika je bila razstavljena na pariškem Salonu leta 1851 skupaj s še dvema avtorjevima slikama in je povzročila burne odzive. ♦ To je slikarjeva prva monumentalna slika. Slika je prvo pomembno Courbetovo delo. Zanj je drzno izbral iste mere, v katerih so prej nastale veličastne kompozicije, kakršne so Géricaultov Splav Meduze ali Delacroixova Sardanapalova smrt in Svoboda vodi ljudstvo. ♦ Slika je zelo velika, v merah, ki so bile v 19. stoletju namenjene najvišje cenjenemu historičnemu slikarstvu. Prizor vaškega pogreba bi bil lahko žanrska slika manjšega formata. ♦ Nepojmljivo je bilo, da so lahko običajni ljudje prikazani tako na veliko (v merilu, namenjenem portretom slavnih in pomembnih), zdelo se je, da so osebe na sliki nezaslišano grde in da je vsakdanost prizora nespodobna. ♦ Pri delu se je avtor oprijel skupinskih portretov holandskih mestnih milic iz 17. stoletja, uporaba žlahtne črnine pa nas spominja na špansko slikarstvo. ♦ Courbet v svojih delih kaže zelo dobro poznavanje tradicionalnega slikarstva (špansko, holandsko slikarstvo), ki ga dopolnjuje z izkušnjo opazovanja sveta okoli sebe. ♦ Radikalen ni bil le kot slikar, temveč velja tudi za strastnega upornika, socialista, anarhista in borca za demokracijo. Dejavno se je ukvarjal s politiko, pisal članke in se bojeval za svoje ideje. V času pariške komune leta 1871 je bil predsednik komisije za varstvo spomenikov in odbornik za likovno umetnost.
5	štiri od: ♦ Kompozicija na prvi sliki je bolj statična, poudarjena je horizontalnost, kompozicija na drugi sliki pa je dinamična in poudarjena je bolj vertikala. ♦ V obeh delih v prvem planu prevladujejo figure. Delo na prvi sliki je figuralni niz, ki se v vrsti razvršča nad grobom, v rahlo nakazani valovnici. V drugem delu so figure naložene v treh nizih v figuralno piramido. ♦ Nobena od slik nima jasnega središča, obe silita gledalca, da potuje s pogledom po nizu figur. ♦ Courbetove figure so oblikovane plastično in neprizanesljivo realistično, z vsemi individualnimi značilnostmi in osebnim doživljanjem dogodka pri navzočih. Upodobljeni so ljudje iz resničnega življenja. Pontormove figure predstavljajo vzvišene idealne like, zato je bolj poudarjena njihova lepota, ki se kaže v eleganci in izumetničenosti figur, tako da so te razpoteegnjene in postavljene v nenavadne teatralne drže. ♦ Postavitev figur na prvi sliki je trdna, tektonska, na drugi sliki pa so figure postavljene v nestabilne in neudobne drže. ♦ Prostor na obeh slikah je nakazan, vendar zamejen z ozadjem. Na prvi sliki zamejujejo prostor krajine skalni klifi, na drugi sliki prostor ni jasno definiran, nakazan je s fragmentom neba, na katerem vidimo oblaček in del tal. Prostor je nedoločen, občutek imamo, da se figure prilagajajo okvirju slike. ♦ Na prvi sliki je svetloba enakomerno razpršena in zamolkla, na drugi sliki pa z desne osvetljuje ostra hladna svetloba dve tretjini slike in ustvarja nenavadne, nenaravne in kovinske odtenke barv. ♦ Courbet uporablja temen in topel kolorit rjavo-zelenih barv, z izmenjavo črnih in belih tonov, z akcenti rdeče. Pontormove barve so nenaturalistične, izumetničene, hladnih modrih in rožnatih tonov kovinskega sijaja, z akcenti zelene in rdeče. ♦ Na prvi sliki je žanrski prizor – motiv pogreba v ruralnem okolju. Courbet je dokumentiral pogreb svojega strica, ki ga predstavi kot nadčasovni univerzalni zgodovinski dogodek, ki opozarja na premišljevanje o človekovi minljivosti. Na drugi sliki je nabožen/krščanski motiv, ki je bolj dvoumen, v njem so ljudje zbrani ob Kristusovem truplu, vendar ne vemo, ali ga bodo ravnokar položili na tla, ker so ga sneli s križa, ali bodo položili truplo v grob. ♦ Obe deli prikazujeta žalost in bolečino ob izgubi dragega človeka. Žalost se izraža skozi kretnje in čustvene izraze na obrazih. Figure na prvi sliki so v tej žalosti bolj zadržane, nekatere bolj, nekatere manj čustveno vpete, na drugi sliki pa so čustva predstavljena bolj intenzivno in dramatično. Nekatere figure se s svojimi tesnobnimi izrazi pogledujejo tudi proti gledalcu. ♦ V obeh delih je tema človeška minljivost in premišljevanje o smrti, memento mori. Na prvi sliki skozi podobo pokopa anonimnega slehernika, na drugi sliki skozi Kristusovo zgodbo. ♦ Obe deli vključujeta asistenčni portret, na prvi sliki slikarjevih sorodnikov in znancev, na drugi sliki slikarjev avtoportret. ♦ Courbetova slika je razstavna slika, narejena za velik razstavni prostor, Pontormovo delo je osrednja oltarna slika v zasebni kapeli, ki je hkrati družinska grobnica.
6	♦ Kandidat primerjalno opredeli svoj osebni odnos do likovnih del iz naloge z utemeljitvijo.
7	♦ Kandidat lahko pridobi dodatno točko za celostni vtis besedila.

8. naloga

EO	Rešitev
1	štiri od: ♦ Walter Gropius ♦ Bauhaus, Dessau, Nemčija ♦ 1925–1926 ♦ steklo, jeklo, beton ♦ stavba velikih mer ♦ modernizem, funkcionalizem
2	tri od: ♦ Šolsko poslopje sestavljajo trije veliki, med seboj povezani stavbni bloki. Deli stavbe so premišljeno razdeljeni po dejavnostih, ki naj bi v njih potekale. Vsakega od njih je arhitekt oblikoval drugače. Kompozicija je izrazito asimetrična. ♦ Celoto sestavljajo: povsem stekleno trinadstropno krilo z delavnicami, s strogimi vrstami oken členjen trinadstropni blok, namenjen poklicni šoli, in petnadstropni stolpič s študentskimi sobami, ki z izstopajočimi balkoni daje kompleksu grafični poudarek. Dvonadstropni most s prostori za administracijo povezuje delavniški blok s šolskim. Enonadstropna stavba z dvorano, odrom in jedilnico povezuje delavniško krilo z dijaškim domom. ♦ V celotnem kompleksu prevladujejo svetli toni, ki ustvarjajo oster kontrast s kovinskimi okvirji v temni barvi. ♦ Tehnološko je stavba najsodobnejša gradnja tistega časa: skelet je iz armiranega betona s polnilom iz opeke, stropi so v pritličju dežnikasto odprti, ravne strehe so pohodne. Gradnja ne skriva svoje konstrukcije. ♦ Z železobetonom in steklom je Gropius ustvaril novo pojmovanje stene: okenska stena ne deluje več kot stena, ampak le kot klimatska pregrada med notranjščino in zunanjščino. Oba prostora povezuje, ne ločuje. ♦ Na vogalih se steklene površine stikajo brez vmesnega nosilca. Stene nimajo več nosilne funkcije, ampak so to funkcijo prevzele jeklene ali betonske mreže. ♦ Horizontalne in vertikalne linije so v ravnotežju. Stavba je utelešenje modernih idealov industrijske estetike: oblike so preproste, geometrične, prostori pa oblikovani kakor pri enostavnem sestavljanju kvadrov.
3	tri od: ♦ Prva stavba je šola z delavnicami in študentskim domom. ♦ Osnovna struktura stavbnih kril vsebinsko sledi delovanju šole. Vsaka enota ima svojo funkcijo: učilnice, delavnice, pisarne, menza, gledališka dvorana, študentska stanovanja. ♦ Stavba odseva program šole, ki je poudarjal prepletenost obrtniškega in umetniškega dela, pisarniški del pa deluje kot komandni most med enotami. ♦ Delavnice so v popolnoma zastekljenem delu, to pa zagotavlja dobre možnosti za delo. Torej oblika sledi funkciji, kar je zagovarjal funkcionalizem. ♦ Pisarniški del, z osrednjo pisarno ravnatelja, povezuje posamezne enote stavbe. ♦ Steklена stena več ne ločuje, ampak povezuje zunanost in notranost brez pregrad. ♦ Stene postanejo zavese, ki le varujejo notranjščino pred dežjem, mrazom in hrupom. ♦ Vsi elementi gradnje odsevajo novo industrijsko estetiko. ♦ Če gledamo poslopje iz zraka, je podobno letalskim propelerjem, ki so jih izdelovali v bližini Dessaua. Propeler je bil novost v industrijski revoluciji in zato so ga kot motiv prevzeli številni moderni umetniki.
4	tri od: ♦ Arhitekt stavbe Walter Gropius je bil direktor te šole za oblikovanje. ♦ Stavba je prelomnica v razvoju moderne arhitekture – uporabljeni so novi materiali (steklo, beton, jeklo) – in uresničeno modernistično vodilo, da oblika sledi funkciji. ♦ Tako imenovani funkcionalizem se je kmalu zelo razširil po vsej Evropi in Severni Ameriki. ♦ Bauhaus je iznašel novo industrijsko estetiko, kar je vplivalo na industrijsko vnaprej izdelane elemente, ki so jih nato uporabili za gradnjo stavb. To je vodilo v njihovo tipiziranje. ♦ Bauhaus je iznašel tudi nove pedagoške načine poučevanja umetniških predmetov, ki jih take in podobne šole uporabljajo še danes. ♦ Umetniki, ki so se šolali na Bauhausu, naj bi s kakovostno oblikovanimi industrijskimi izdelki ustvarjali boljšo družbo. ♦ Z industrijsko proizvodnjo kakovostno oblikovanih izdelkov so se izdelki pocenili in so bili tako

	dostopnejši širšemu krogu. ♦ Med učitelji je bila vrsta pomembnih umetnikov tistega časa. Bauhaus je bil ustanovljen leta 1919 v Weimarju, a so zaradi političnih zaostretev šolo preselili v Dessau. ♦ Leta 1932 so nacisti šolo zaprli, Laszlo Moholy-Nagy pa jo je 1937 po zgledu Bauhausa (New Bauhaus) odprl v Chicagu. ♦ Stavba Bauhausa je z drzno uporabo stekla v obliki velikih prosojnih površin, jasno prostorsko členitvijo in funkcionalno ureditvijo celote ter domišljeno sintezo arhitekture, notranje opreme in pohištva postala paradigma modernega gibanja. ♦ Na to arhitekturo so vplivale tudi sočasne avantgarde v slikarstvu, kakršni sta ekspresionizem in kubizem, abstraktno slikarstvo.
5	štiri od: ♦ Bauhaus je modernistična, funkcionalistična stavba, Opera v Parizu je historična stavba iz 19. stoletja z arhitekturnimi prvini baroka. ♦ Bauhaus se odmiha od klasičnih načel arhitekture, Opera pa ravno nasprotno; temelji na baročni tradiciji, kar je razvidno iz posameznih arhitekturnih elementov: loki, pilastri, preklade, kupola, razgibana, slikovita fasada. ♦ Bauhaus je zasnovan asimetrično, iz treh različnih objektov, ki jih povezuje most, Opera je kubična, monumentalna gmota, zasnovana na simetriji. ♦ Bauhaus ima bolj vertikalne poudarke, Opera ima ravnotežje med vertikalnimi in horizontalnimi poudarki. ♦ Fasada Bauhausa je monotona, ravna, brez kiparskega okrasa, Opera ima razgibano, slikovito fasado in arhitekturno plastiko. ♦ Fasada prve stavbe deluje kot mreža, fasada druge stavbe pa je sestavljena iz več nizov ritmično ponavljajočih se arhitekturnih elementov. ♦ Fasada Bauhausa je členjena s kovinskimi profili, fasada Opere je razgibana, s ponavljajočimi se ritmično zasnovanimi dvojnimi stebri, okni, arkadami v pritličju in arhitekturno plastiko. ♦ Bauhaus je zgrajen iz železobetona, jekla, stekla, Opera iz tradicionalnih in novih materialov, značilnih za historizem. ♦ Bauhaus je šola, Opera je kulturna ustanova, gledališče. ♦ Obe deli sta javni stavbi, namen prve je izobraževanje, druga pa je nastala za zabavo in druženje pariške buržoazije. ♦ Prvo delo nima samo enega poudarka na fasadi, vsi vogali stavbe so enako pomembni, druga stavba ima poudarek na frontalni fasadi, vhodu s stopniščem in vestibulom.
6	♦ Kandidat primerjalno opredeli svoj osebni odnos do likovnih del iz naloge z utemeljitvijo.
7	♦ Kandidat lahko pridobi dodatno točko za celostni vtis besedila.